

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88
www.ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

місто Київ

«30» травня 2023 року

Старший слідчий в особливо важливих справах 1 відділу 2 управління досудового розслідування Головного слідчого управління Служби безпеки України полковник юстиції Сабенгус Олександр Володимирович, розглянувши матеріали досудового розслідування у кримінальному провадженні № 22022000000000586, внесеного до ЄРДР 28.10.2022 за фактом вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 28 ч. 3 ст. 110, ч. 2 ст. 28 ч. 5 ст. 111-1 КК України, встановивши наявність достатніх підстав для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 40, 42, 276, 277, 278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Чернікову Олександру Олександровичу,
12.06.1993 року народження, уродженцю
м. Херсон, паспорт 004712191, виданий
16.03.2020 Корабельним відділом у м. Херсон
УДМС у Херсонській області, громадянину
України, зареєстрованого за адресою: м.
Херсон, вул. Соборна (стара назва – Леніна),
буд. 41, кв. 9а, РНОКПП 3413113023

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 5 ст. 111-1 КК України, тобто у колабораційній діяльності, а саме - участі в організації та проведенні незаконного референдуму на тимчасово окупованій території, вчиненій за попередньою змовою групою осіб.

Фактичні обставини скоєного кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється Черніков О.О.

Верховною Радою УРСР 24.08.1991 схвалено «Акт проголошення незалежності України», яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави - України. У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 вказано, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах. Відповідно до розділу V Декларації, територія України в існуючих кордонах є недоторканною і не може бути змінена та використана без її згоди.

Україна самостійно визначає адміністративно-територіальний устрій та порядок утворення національно- адміністративних одиниць.

Незалежність України визнали держави світу, серед яких і Російська Федерація (далі – рф).

Рішенням Конституційного Суду України № 3-зп від 11.07.1997 зазначено, що засади конституційного ладу в Україні закріплені у розділах I, III та XIII Основного Закону України - Конституції України.

Зокрема, положеннями статей 1 та 2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою, унітарною державою, суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Відповідно до ст. 5 Конституції України, носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

Відповідно до Рішень Конституційного Суду № 6-рп/2005 від 05.10.2005, № 6-рп/2008 від 16.04.2008 зазначені норми визначають, що влада народу є первинною, єдиною і не відчуженою та здійснюється народом шляхом вільного волевиявлення через вибори, референдум, інші форми безпосередньої демократії у порядку визначеному Конституцією та законами України, через органи державної влади та органи місцевого самоврядування, сформовані відповідно до Конституції та законів України. Тільки народ має право безпосередньо шляхом всеукраїнського референдуму визначати конституційний лад в Україні, який закріплюється Конституцією України, а також змінювати конституційний лад внесенням змін до Основного Закону України в порядку, встановленому його розділом XIII.

Стаття 6 Конституції України передбачає, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.

Відповідно до ч. 1 ст. 17, ч. 1 ст. 65 Конституції України захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України є справою всього Українського народу та обов'язком громадян України, а на території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань, не передбачених законом.

Статтями 69, 72 та 73 Конституції України передбачено, що народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії. Всеукраїнський референдум призначається Верховною Радою України або Президентом України відповідно до їхніх повноважень, встановлених цією Конституцією. Виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Статтями 132, 133 Конституції України визначено, що територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості і соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій. До системи адміністративно - територіального устрою України входить АР Крим, області, зокрема, Донецька область, а також райони, міста, райони у містах, селища і села.

Згідно із ст. 1 Закону України «Про всеукраїнський референдум» від 26.01.2021, всеукраїнський референдум є формою безпосередньої демократії в Україні, способом здійснення влади безпосередньо Українським народом, що полягає у прийнятті (затвердженні) громадянами України рішень шляхом голосування у випадках і порядку, встановлених Конституцією України та цим Законом.

Відповідно до ч.1 ст. 18 Закону України «Про всеукраїнський референдум» від 26.01.2021, всеукраїнський референдум щодо зміни території України - це форма прийняття громадянами України, які мають право голосу, рішення щодо затвердження прийнятого Верховною Радою України закону про ратифікацію міжнародного договору про зміну території України. Призначення всеукраїнського референдуму щодо зміни території України здійснюється постановою Верховної Ради України.

Згідно із ч. 1 ст. 20 Закону України «Про всеукраїнський референдум» від 26.01.2021, у разі введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або окремих її місцевостях призначення (проголошення) та проведення всеукраїнського референдуму забороняється.

22.02.2022 президент рф направив до ради федерації рф звернення про використання збройних сил рф за її межами, яке було задоволено.

24.02.2022 президент рф публічно оголосив про рішення розпочати повномасштабну військову агресію проти України.

24.02.2022 військовослужбовці зс рф шляхом збройної агресії із застосуванням зброї незаконно вторглися на територію України через державні кордони України в Харківській, Херсонській, Миколаївській, Сумській, Чернігівській, Запорізькій, Київській, Донецькій та Луганській областях, здійснили збройний напад на державні органи влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, військові частини, інші об'єкти, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення для держави, і у такий спосіб здійснили тимчасову окупацію частини території України.

З метою протидії збройній агресії 24.02.2022 Указом Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» через військову агресію рф проти України, на підставі пропозицій Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» введено в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24.02.2022 строком на 30 діб. Зазначений Указ затверджений прийнятим Верховною Радою України Законом України від 24.02.2022 № 2102-ІХ.

У подальшому 15.03.2022 Законом України № 2119-ІХ затверджено Указ Президента України від 14.03.2022 № 133/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», яким передбачено його продовження з 05 години 30 хвилин 26.03.2022 строком на 30 діб.

21.04.2022 Законом України № 2212-ІХ затверджено Указ Президента України від 18.04.2022 № 259/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», яким продовжено його з 05 години 30 хвилин 25.04.2022 строком на 30 діб.

22.05.2022 Законом України № 2263-ІХ затверджено Указ Президента України від 17.05.2022 №341/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», яким передбачено його продовження з 05 години 30 хвилин 25.05.2022 строком на 90 діб.

15.08.2022 Законом України № 2500-ІХ затверджено Указ Президента України від 12.08.2022 №573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», яким продовжено його з 05 години 30 хвилин 23.08.2022 строком на 90 діб.

16.11.2022 Законом України № 2738-ІХ затверджено Указ Президента України від 07.11.2022 №757/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», яким продовжено його з 05 години 30 хвилин 21.11.2022 строком на 90 діб.

07.02.2023 Законом України № 2915-ІХ затверджено Указ Президента України від 06.02.2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», яким продовжено його з 05 години 30 хвилин 19.02.2023 строком на 90 діб.

02.05.2023 Законом України № 3057-ІХ затверджено Указ Президента України від 01.05.2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», яким продовжено його з 05 години 30 хвилин 20.05.2023 строком на 90 діб.

Таким чином, у період з 05 години 30 хвилин 24.02.2022 по теперішній час на всій території України введено та діє правовий режим воєнного стану, що пов'язано із розв'язанням рф військової агресії проти України та веденням повномасштабних бойових дій на території України.

Відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» тимчасово окупована рф територія України (тимчасово окупована територія) – це частини території України, в межах яких збройні формування рф та окупаційна адміністрація рф встановили та здійснюють фактичний контроль або в межах яких збройні формування рф встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації рф.

Окупаційна адміністрація рф – сукупність державних органів і структур рф, функціонально відповідальних за управління тимчасово окупованими територіями та підконтрольних рф самопроголошених органів, які узурпували виконання владних повноважень на тимчасово окупованих територіях та які виконували чи виконують властиві органам державної влади чи органам місцевого самоврядування функції на тимчасово окупованій території України, в тому числі органи, організації, підприємства та установи, включаючи правоохоронні та судові органи, нотаріусів та суб'єктів адміністративних послуг.

Відповідно до ст. 42 Положення про закони і звичаї війни на суходолі ІV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907, ратифікованої Україною 24.08.1991, територія визнається окупованою, якщо вона фактично перебуває під владою армії супротивника. Окупація поширюється лише на ту територію, де така влада встановлена і здатна виконувати свої функції.

У період з 24.02.2022 по цей час більшу частину території Херсонської області захоплено військовослужбовцями зс рф і вона знаходиться під тимчасовою окупацією держави-агресора, що визначено Переліком територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), затвердженим наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 (на період вересня 2022 року діяв Перелік, затверджений наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України № 75 від 25.04.2022).

Достовірно знаючи про вищевказані обставини, які є загальновідомим фактом, громадянин України Сальдо Володимир Васильович, 12.06.1956 р.н. (обставини вчинення злочину яким досліджуються в окремому кримінальному провадженні),

будучи радикально налаштованим до діючої легітимної влади в Україні, у березні 2022 року (більш точної дати досудовим розслідуванням не встановлено), перебуваючи у м. Херсоні, достовірно знаючи, що військовослужбовці рф окупували м. Херсон та частину Херсонської області та продовжують окупаційну діяльність на території України, маючи досвід роботи в органах влади та місцевого самоврядування, добровільно погодився виконувати рішення окупаційного військового керівництва рф, розташованого на окупованих територіях, та обійняв посаду так званого керівника окупаційного органу влади – військово-цивільної адміністрації Херсонської області (далі – окупаційна ВЦА Херсонської області).

З метою реалізації злочинного плану вищого військово-політичного керівництва рф щодо плану окупації Херсонської області Сальдо В.В. вжив заходів щодо функціонування незаконного органу влади – окупаційної військово-цивільної адміністрації Херсонської області, який під його керівництвом з березня 2022 року і по цей час як представник органу окупаційної влади впроваджує на території Херсонської області встановлення влади окупаційних військ рф на території населених пунктів області; керує процесами створення та діяльності місцевих окупаційних органів влади; утворює умови неможливості дії українських органів влади та законів на вказаній території; впроваджує податкову, банківсько-фінансову систему рф, реєстрацію та організацію діяльності суб'єктів господарювання, органів влади та місцевого самоврядування, надання освітніх та медичних послуг, роботу правоохоронної та судової систем та інших сфер суспільного життя за законами рф; організацією та проведенням незаконного референдуму з питання про вихід Херсонської області зі складу України та про входження даної області у склад рф на правах суб'єкта рф.

Переслідуючи кінцеву мету окупації Херсонської області приєднанням частини території України до рф, Сальдо В.В. умисно, на виконання вимог військово-політичного керівництва рф, у порушення порядку, встановленого Конституцією України, у липні 2022 року (більш точна дата досудовим розслідуванням не встановлена) як посадова особа окупаційного органу влади держави-агресора публічно проголосив про початок підготовки до проведення незаконного референдуму з питання виходу Херсонської області зі складу України та про входження даної області у склад рф на правах суб'єкта рф. З цією метою, в умовах ведення бойових дій та окупації частини території України, Сальдо В.В., діючи добровільно як представник рф в Херсонській області та так званий «керівник ВЦА Херсонської області», залучив для проведення підготовки до незаконного референдуму інших осіб, які добровільно погодились співпрацювати із окупаційною адміністрацією держави-агресора (за вказаним фактом розслідується окреме кримінальне провадження). Між вказаними особами Сальдо В.В. розподілив повноваження та за узгодженням з військовими рф здійснював загальне керівництво їх спільними діями, спрямованими на проведення незаконного референдуму на тимчасово окупованій частині Херсонської області з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Так, Сальдо В.В. взяв на себе загальну організацію дій інших співучасників, спрямованих на підготовку та проведення незаконного референдуму на тимчасово окупованій території Херсонської області, визначав функції і персональний склад інших учасників у незаконних виборчих органах, узгоджував порядок проведення незаконного референдуму з військово-політичним керівництвом держави-агресора, вирішував питання фінансового та матеріально-технічного забезпечення його

проведення із представниками рф і узгодив відомий всім учасникам групи осіб спільний план злочинних дій, розподілив завдання і повноваження між ними, а саме:

- Стремоусову Кирилу Сергійовичу – заступнику керівника окупаційної ВЦА Херсонської області – здійснювати висвітлення процесу підготовки до проведення та безпосереднього проведення незаконного референдуму в засобах масової інформації, поширювати публічні заклики до проведення такого незаконного референдуму на тимчасово окупованій території;

- Захаровій Марині Юріївні – начальнику департаменту внутрішньої і зовнішньої політики окупаційної ВЦА Херсонської області – очолити так звану «виборчу комісію Херсонської області» (далі - ВК), здійснювати керівництво створенням та роботою так званих «територіальних комісій референдуму» (далі – ТКР), формуванням та узагальненням списків виборців, пошуком та облаштуванням приміщень ТКР, т.зв. «дільничних комісій референдуму» (далі – ДКР), та т.зв. «дільниць референдуму» (далі – ДР); загальне планування та проведення незаконного референдуму, забезпечувати фінансове та матеріально-технічне проведення референдуму.

До участі у процесі підготовки та проведення незаконного референдуму з питання про вихід Херсонської області зі складу України та про входження даної області у склад рф на правах суб'єкта рф, на порушення порядку, встановленого Конституцією України, вищевказаною групою осіб залучені й інші особи з числа військових і спеціальних служб рф, правоохоронних та інших служб і відомств рф, а також громадян рф і України (вказані особи та їх роль у вчиненні цього кримінального правопорушення встановлюються досудовим розслідуванням).

У липні-вересні 2022 року Сальдо В.В., будучи обізнаним, що відповідно до статті 73 Конституції України виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України, умисно, тобто усвідомлюючи протиправність своїх дій, діючи на виконання заздалегідь узгодженого з представниками вищого військово-політичного керівництва рф злочинного плану, за попередньою змовою із зазначеними вище та іншими, не встановленими на цей час досудовим розслідуванням особами, вчинив дії щодо проведення на тимчасово окупованій території Херсонської області незаконного референдуму з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

При цьому, невстановлені досудовим розслідуванням на даний час особи, у період липня-вересня 2022 року, усвідомлюючи протиправність своїх дій, діючи на виконання заздалегідь узгодженого злочинного плану, діючи у змові із керівниками окупаційної ВЦА Херсонської області Сальдом В.В., Стремоусовим К.С. Захаровою М.Ю., а також іншими невстановленими на цей час представниками цього незаконного органу влади, створеного на тимчасово окупованій території Херсонської області, вчинили дії, спрямовані на організацію та проведення незаконного референдуму з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

На виконання зазначеної вище злочинної мети, у першій половині вересня 2022 року (конкретне місце та час органом досудового розслідування не встановлено) керівництвом окупаційної ВЦА Херсонської області, до складу якої входили Сальдо В.В., Стремоусов К.С., Захарова М.Ю. (обставини вчинення злочину якими досліджуються в окремому кримінальному провадженні), а також іншими невстановленими досудовим розслідуванням особами, створено ДКР № 305, місцем

розміщення якої визначено приміщення загальноосвітньої школи I-III ступенів № 50 м. Херсон, за адресою: м. Херсон, вул. Кримська, буд. 125, сформовано склад даної ДКР та призначено заступником голови даної ДКР Чернікова Олександра Олександровича, 12.06.1993 р.н.

20.09.2022 Сальдо В.В. як голова окупаційної ВЦА Херсонської області підписав наказ № 88-у «Про призначення референдуму Херсонської області про вихід Херсонської області зі складу України і про входження Херсонської області до складу російської федерації на правах суб'єкта російської федерації», яким затвердив відповідне положення, регламентуюче порядок проведення незаконного референдуму.

У період вересня 2022 року громадянин України Черніков Олександр Олександрович, 12.06.1993 р.н., перебуваючи на окупованій території м. Херсон, на виконання вищевказаного злочинного наказу, з метою участі в організації та проведенні даного незаконного референдуму, умисно, в порушення ст.ст. 68, 72, 73, 132-134 Конституції України, ст.ст. 2, 3, 5, 15-20, 27 та ін. Закону України «Про всеукраїнський референдум», ст. 19 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», добровільно взяв на себе повноваження т.зв. «заступника голови дільничної комісії референдуму № 305 м. Херсон», які полягали в наступному:

- допомога голові ДКР в організації її роботи, а за відсутності голови ДКР – виконання його функцій;
- допомога голові ДКР у підготовці та проведенні незаконного референдуму на території, закріпленій за ДКР;
- допомога голові ДКР у вирішенні питань з матеріально-технічного забезпечення підготовки та проведення незаконного референдуму;
- внесення пропозицій з питань, віднесених до повноважень виборчої комісії;
- безперешкодне відвідування усіх приміщень виборчої комісії, ознайомлення з усіма її документами;
- організація подворового (поквартирного) обходу жителів міста Херсона, віднесених окупаційною владою за територіальним поділом до ДКР № 305;
- надання членам виборчої комісії бюлетенів для голосування у зазначеному незаконному референдумі;
- залучення до роботи в якості членів ДКР № 305 інших осіб.

При цьому, Черніков О.О. у період з 23.09.2022 по 27.09.2022 як заступник голови незаконного органу з проведення референдуму про вихід Херсонської області із складу України та її входження до складу рф на правах суб'єкта рф за участю озброєних військових рф, спільно із головою ДКР № 305 Глиняним М.В., секретарем даної ДКР Уткіною Ю.А. та іншими членами ДКР № 305 (особи які на теперішній час досудовим розслідуванням не встановлені) взяв активну участь в організації роботи зазначеної ДКР, вжив заходи для організації незаконного голосування мешканців м. Херсон, закріплених за даною ДКР, а також створення уяви у невизначеного кола осіб у легітимності проведення процедури плебісциту.

У подальшому Черніков О.О., продовжуючи реалізацію спільного злочинного умислу, спрямованого на організацію та проведення незаконного референдуму на окупованій території Херсонської області, 27.09.2022 (точний час та місце органом досудового розслідування не встановлено) прийняв участь у засіданні ДКР № 305 з приводу підрахунку голосів та складання відповідних протоколів. Після завершення підрахунку та оформлення протоколів засідання ДКР № 305, Черніков О.О., маючи на меті урахування результатів незаконного голосування на території міста Херсон при формуванні загальних результатів незаконного референдуму по всій тимчасово

окупованій території Херсонської області, підписав протоколи підрахунку голосів та прийняв участь у їх доставці у невстановлений досудовим розслідуванням спосіб разом із заповненими бюлетенями для голосування за місцем знаходження відповідної ТКР в м. Херсон (конкретне місце органом досудового розслідування не встановлено).

29.09.2022 так звана ВК Херсонської області рішенням № 05/01 за результатами підрахунку голосів визнала незаконний референдум таким, що відбувся. Відповідно до його результатів, задекларовано що 497 051 громадян (87.05 % від загальної кількості виборців, які прийняли участь у голосуванні) виявили бажання за відокремлення Херсонської області від України та її входження у склад рф.

За викладених вище обставин, громадянин України Черніков О.О. підозрюється у тому, що у період з 23.09.2022 по 27.09.2022, за попередньою змовою з Глиняним М.В., Уткіною Ю.А. та невстановленими досудовим розслідуванням особами, із прямим умислом, усвідомлюючи свою протиправну діяльність та передбачаючи суспільно-небезпечні наслідки, шляхом взяття на себе повноважень голови незаконно створеної окупаційною владою Херсонської області ДКР № 305, добровільно прийняв участь в організації та проведенні на тимчасово окупованій території міста Херсон незаконного референдуму з питання про вихід Херсонської області зі складу України та про входження даної області у склад рф на правах суб'єкта рф.

Таким чином, громадянин України Черніков Олександр Олександрович, 12.06.1993 року народження, підозрюється в участі в організації та проведенні незаконного референдуму на тимчасово окупованій території, вчиненій за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 5 ст. 111-1 КК України.

Старший слідчий в особливо важливих справах
1 відділу 2 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління
Служби безпеки України
полковник юстиції

Олександр САБЕНГУС

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор третього відділу управління
процесуального керівництва досудовим
розслідуванням та підтримання публічного
обвинувачення Департаменту нагляду за
додержанням законів органами безпеки
Офісу Генерального прокурора
«30» травня 2023 року

Дмитро ГОРОЖАНКІН

Права підозрюваного:

ПАМ'ЯТКА
про процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Вручена Чернікову Олександровичу, 12.06.1993 р.н., який підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 5 ст. 111-1 КК України.

Кримінальний процесуальний кодекс України
від 13.04.2012 (витяг)

Стаття 42 Підозрюваний

1. Підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276–279 Кримінального процесуального кодексу України (далі КПК України), повідомлено про підозру, або особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

...

3. Підозрюваний має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені КПК України, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і зустріч із ним незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних діях; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою – негайно повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 КПК України;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з дотриманням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою

нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 КПК України, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 КПК України;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому КПК України;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

....

5. Підозрюваний, обвинувачений мають також інші процесуальні права, передбачені КПК України.

6. Підозрюваний, обвинувачений, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

7. Підозрюваний, обвинувачений зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу апробації, необхідну для підготовки досудової доповіді.

8. Підозрюваному, обвинуваченому вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням особою, яка здійснює таке повідомлення.

Стаття 285. Загальні положення кримінального провадження під час звільнення особи від кримінальної відповідальності.

1. Особа звільняється від кримінальної відповідальності у випадках, передбачених законом України про кримінальну відповідальність.

2. Особі, яка підозрюється, обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення та щодо якої передбачена можливість звільнення від кримінальної відповідальності у разі здійснення передбачених законом України про кримінальну відповідальність дій, роз'яснюється право на таке звільнення.

3. Підозрюваному, обвинуваченому, який може бути звільнений від кримінальної відповідальності, повинно бути роз'яснено суть підозри чи обвинувачення, підставу звільнення від кримінальної відповідальності і право заперечувати проти закриття кримінального провадження з цієї підстави. У разі якщо підозрюваний чи обвинувачений, щодо якого передбачене звільнення від кримінальної відповідальності,

заперечує проти цього, досудове розслідування та судове провадження проводяться в повному обсязі в загальному порядку.

Стаття 468. Угоди в кримінальному провадженні.

1. У кримінальному провадженні можуть бути укладені такі види угод:

- 1) угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим;
- 2) угода між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання

винуватості.

Стаття 469. Ініціювання та укладення угоди.

1. Угода про примирення може бути укладена за ініціативою потерпілого, підозрюваного або обвинуваченого. Домовленості стосовно угоди про примирення можуть проводитися самостійно потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим, захисником і представником або за допомогою іншої особи, погодженої сторонами кримінального провадження (крім слідчого, прокурора або судді).

Угода про примирення у кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень, пов'язаних з домашнім насильством, може бути укладена лише за ініціативою потерпілого, його представника або законного представника.

Якщо дії чи інтереси законного представника суперечать інтересам особи, яку він представляє, за рішенням прокурора, слідчого судді, суду такий законний представник замінюється іншим із числа осіб, визначених статтею 44 цього Кодексу.

2. Угода про визнання винуватості може бути укладена за ініціативою прокурора або підозрюваного чи обвинуваченого.

3. Угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена у провадженні щодо кримінальних проступків, нетяжких злочинів та у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення. Укладення угоди про примирення у кримінальному провадженні щодо уповноваженої особи юридичної особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, у зв'язку з яким здійснюється провадження щодо юридичної особи, не допускається.

4. Угода про визнання винуватості між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена у провадженні щодо:

1) кримінальних проступків, нетяжких злочинів, тяжких злочинів;

2) особливо тяжких злочинів, віднесених до підслідності Національного антикорупційного бюро України за умови викриття підозрюваним чи обвинуваченим іншої особи у вчиненні злочину, віднесеного до підслідності Національного антикорупційного бюро України, якщо інформація щодо вчинення такою особою злочину буде підтверджена доказами;

3) особливо тяжких злочинів, вчинених за попередньою змовою групою осіб, організованою групою чи злочинною організацією або терористичною групою за умови викриття підозрюваним, який не є організатором такої групи або організації, злочинних дій інших учасників групи чи інших, вчинених групою або організацією злочинів, якщо повідомлена інформація буде підтверджена доказами.

Угода про визнання винуватості між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена щодо кримінальних проступків, злочинів, внаслідок яких шкода завдана лише державним чи суспільним інтересам. Укладення угоди про визнання винуватості у кримінальному провадженні щодо уповноваженої особи юридичної особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, у зв'язку з яким здійснюється провадження щодо юридичної особи, а також у кримінальному провадженні щодо кримінальних правопорушень, внаслідок яких шкода завдана державним чи суспільним інтересам або правам та інтересам окремих осіб, у яких беруть участь потерпілий або потерпілі, не допускається, крім випадків надання всіма потерпілими письмової згоди прокурору на укладення ними угоди.

5. Укладення угоди про примирення або про визнання винуватості може ініціюватися в будь-який момент після повідомлення особі про підозру до виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку.

6. У разі недосягнення згоди щодо укладення угоди факт її ініціювання і твердження, що були зроблені з метою її досягнення, не можуть розглядатися як відмова від обвинувачення або як визнання своєї винуватості.

7. Слідчий, прокурор зобов'язані проінформувати підозрюваного та потерпілого про їхнє право на примирення, роз'яснити механізм його реалізації та не чинити перешкод в укладенні угоди про примирення.

8. У разі якщо кримінальне провадження здійснюється щодо кількох осіб, які підозрюються чи обвинувачуються у вчиненні одного або кількох кримінальних правопорушень, і згода щодо укладення угоди досягнута не з усіма підозрюваними чи обвинуваченими, угода може бути укладена з одним (кількома) з підозрюваних чи обвинувачених. Кримінальне провадження щодо особи (осіб), з якими досягнуто згоди, підлягає виділенню в окреме провадження.

У разі якщо в кримінальному провадженні беруть участь кілька потерпілих від одного кримінального правопорушення, угода може бути укладена та затверджена лише з усіма потерпілими.

У разі якщо в кримінальному провадженні беруть участь кілька потерпілих від різних кримінальних правопорушень, і згода щодо укладення угоди досягнута не з усіма потерпілими, угода може бути укладена з одним (кількома) з потерпілих. Кримінальне провадження щодо особи (осіб), яка досягла згоди, підлягає виділенню в окреме провадження.

Стаття 472. Зміст угоди про визнання винуватості

1. В угоді про визнання винуватості зазначаються її сторони, формулювання підозри чи обвинувачення та його правова кваліфікація з зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність, істотні для відповідного кримінального провадження обставини, беззастережне визнання підозрюваним чи обвинуваченим своєї винуватості у вчиненні кримінального правопорушення, обов'язки підозрюваного чи обвинуваченого щодо співпраці у викритті кримінального правопорушення, вчиненого іншою особою (якщо відповідні домовленості мали місце), умови часткового звільнення підозрюваного, обвинуваченого від цивільної відповідальності у вигляді відшкодування державі збитків внаслідок вчинення ним кримінального правопорушення, узгоджене покарання та згода підозрюваного, обвинуваченого на його призначення або на призначення покарання та звільнення від його відбування з випробуванням, умови застосування спеціальної конфіскації, наслідки укладення та затвердження угоди, передбачені статтею 473 цього Кодексу, наслідки невиконання угоди.

2. В угоді зазначається дата її укладення та вона скріплюється підписами сторін.

Стаття 473. Наслідки укладення та затвердження угоди

1. Наслідком укладення та затвердження угоди про примирення є:

1) для підозрюваного чи обвинуваченого – обмеження права оскарження вироку згідно з положеннями статей 394 і 424 цього Кодексу та відмова від здійснення прав, передбачених пунктом 1 частини четвертої статті 474 цього Кодексу;

2) для потерпілого – обмеження права оскарження вироку згідно з положеннями статей 394 і 424 цього Кодексу та позбавлення права вимагати в подальшому притягнення особи до кримінальної відповідальності за відповідне кримінальне правопорушення і змінювати розмір вимог про відшкодування шкоди.

2. Наслідком укладення та затвердження угоди про визнання винуватості для прокурора, підозрюваного чи обвинуваченого є обмеження їх права оскарження вироку згідно з положеннями статей 394 та 424 цього Кодексу, а для підозрюваного чи

обвинуваченого – також його відмова від здійснення прав, передбачених абзацами першим та четвертим пункту 1 частини четвертої статті 474 цього Кодексу.

Згідно з ч. 1 ст. 127 КПК України підозрюваний, а також за його згодою будь-яка інша фізична чи юридична особа має право на будь-якій стадії кримінального провадження відшкодувати шкоду, завдану потерпілому, територіальній громаді, державі внаслідок кримінального правопорушення.

На всіх стадіях кримінального провадження потерпілий має право примиритися з підозрюваним і укласти угоду про примирення. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження (ч. 4 ст. 56 КПК України).

Конституція України від 28.06.1996 (витяг)

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим досліддам.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Закон України «Про попереднє ув'язнення»

від 30.06.1993 № 3352-ХІІ (витяг)

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

- на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (взяття під варту) особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибуття захисника;
- знайомитися з правилами тримання під вартою;
- на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;
- одержувати передачі або посилки та грошові перекази і передачі;
- купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;
- користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінального провадження;
- користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;
- на душпастирську опіку, що здійснюється священнослужителями (капеланами);
- відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їх віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;

- на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;
- звертатись із скаргами, заявами та листами до Європейського суду з прав людини, а також інших відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна, до уповноважених осіб таких міжнародних організацій, державних органів і службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Закону.

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 35 років) мають право на отримання психолого-педагогічної допомоги від спеціалістів центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді тримання під варту у зв'язку з іншим кримінальним провадженням або в разі прийняття рішення про тимчасову видачу іншій державі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Кримінально-виконавчим кодексом України для рівня безпеки виправної колонії, призначеної їм центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, Міністерством оборони України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

- додержувати порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;
- дотримувати санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;
- бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою; не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;
- бережливо ставитися до інвентаря, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363 «Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою» (витяг)

Стаття 10. пункт 2) суб'єкти подання інформації, органи (установи), де перебувають затримані особи:

- інформують під час затримання кожен особу про право та можливість отримання безоплатної вторинної правової допомоги відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», вручають пам'ятку для затриманих осіб, в якій зазначається єдиний телефонний номер системи надання безоплатної правової допомоги (0-800-213103) (контактний центр системи надання безоплатної правової допомоги);

Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 №3460-VI (витяг)

Стаття 13 «Поняття безоплатної вторинної правової допомоги»

1. Безоплатна вторинна правова допомога - вид державної гарантії, що полягає у створенні рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя.

2. Безоплатна вторинна правова допомога включає такі види правових послуг: 1) захист; 2) здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; 3) складення документів процесуального характеру.

Стаття 14 «Суб'єкти права на безоплатну вторинну правову допомогу»

Право на безоплатну вторинну правову допомогу згідно з цим Законом та іншими законами України мають такі категорії осіб:

5) особи, які відповідно до положень кримінального процесуального законодавства вважаються затриманими, - на правові послуги, передбачені пунктами 1 і 3 частини другої статті 13 цього Закону;

6) особи, стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, - на правові послуги, передбачені пунктами 1 і 3 частини другої статті 13 цього Закону;

7) особи, у кримінальних провадженнях стосовно яких відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України захисник залучається слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням або проведення окремої процесуальної дії, а також особи, засуджені до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі, - на всі види правових послуг, передбачені частиною другою статті 13 цього Закону.

Права і обов'язки підозрюваного мені роз'яснені та зрозумілі.

Пам'ятку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного отримав:

«__» _____ 20__ р. «__» год. «__» хв.

Підозрюваний _____
(підпис, прізвище, імя, по батькові)

Захисник

«__» травня 2023 року

Письмове повідомлення про підозру та пам'ятку процесуальні права та обов'язки підозрюваного вручив:

Старший слідчий в ОВС 1 відділу 2 управління
досудового розслідування ГСУ СБ України
полковник юстиції

«30» травня 2023 року

Олександр САБЕНГУС